

30 Μαΐου, 1996

[ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΑΡΘΡΑ 6, 25, 28, 29 ΚΑΙ 146
ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΟΣ,

Αιτητές,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ ΤΗΣ
ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ ΑΔΕΙΩΝ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 566/89)

5 Διοικητικό Δίκαιο — Έννομο συμφέρον — Σχετικά νομολογιακά πορίσματα και διδάγματα της επιστήμης — Παραλληλισμός στην προκειμένη περίπτωση του Άρθρου 146.2 του Συντάγματος με το περιεχόμενο του Άρθρου 4Α(1) του περί Ρυθμίσεως Τροχαίας Μεταφοράς (Τροποποιητικού) Νόμου Αρ. 84 του 1984.

10 Αναθεωρητική Αρχή Αδειών — Ιεραρχική προσφυγή — Έννομο συμφέρον ασκήσεως της ιεραρχικής προσφυγής — Άρθρο 4Α(1) του Ν.84/84 — Επαρκής πιθανολόγηση στην κριθείσα περίπτωση του εννόμου συμφέροντος αδειούχων ιδιοκτητών οχημάτων εκμισθουμένων χωρίς οδηγό να προσφύγουν κατά της χορήγησης παρόμοιας άδειας σε τρίτους.

15 Οι αιτητές προσέφυγαν κατά της κρίσης ότι δε διέθεταν το απαιτούμενο έννομο συμφέρον για να προωθήσουν ιεραρχικές προσφυγές που άσκησαν κατά της παραχώρησης άδειας ενοικίασεως αυτοκινήτων παρά το ότι και οι ίδιοι ήσαν αδειούχοι εκμισθωτές αυτοκινήτων χωρίς οδηγό.

20 Το Ανώτατο Δικαστήριο, ακυρώνοντας την επίδικη απόφαση, αποφάσισε ότι:

Το μόνο επίδικο θέμα στην παρούσα προσφυγή είναι κατά πόσο οι

αιτητές έχουν έννομο συμφέρον σύμφωνα με το Άρθρο 4Α(1) του Περί Ρυθμίσεως Τροχαίας Μεταφοράς (Τροποποιητικού) Νόμου Αρ. 84 του 1984 να προσβάλουν δι' εγγράφου προσφυγής την απόφαση της Αρχής Αδειών που αφορά χορήγηση αδειών "Ζ" σε τρίτα πρόσωπα.

5

Η πιο πάνω πρόνοια του Νόμου είναι ανάλογη προς την συνταγματική πρόνοια του Αρθου 146.2.

Η Αναθεωρητική Αρχή Αδειών αποφάσισε εν προκειμένω να απορρίψει τις Ιεραρχικές Προσφυγές των αιτητών, αποδεχόμενη την άποψη του Γενικού Εισαγγελέα όπως εκφράσθηκε στη γνωμάτευσή του ημερομηνίας 22/4/1989, ότι οι αιτητές δε νομιμοποιούνται να προσβάλουν απόφαση της Αρχής Αδειών με την οποία χορηγήθηκαν άδειες "Ζ" σε τρίτα πρόσωπα.

10

Με την έννοια του εννόμου συμφέροντος έχει ασχοληθεί διεξοδικά η Ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

15

Οι αιτητές έχουν πιθανολογήσει έννομο συμφέρον μέσα στην έννοια του νόμου και του Συντάγματος, και για το λόγο αυτό η προσφυγή γίνεται αποδεκτή και η προσβαλλόμενη απόφαση ακυρώνεται.

20

Η προσφυγή επιτυγχάνει με £250 έξοδα.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

25

Χαραλάμπους ν. Δημοκρατίας (αρ. 1) (1996) 3 Α.Α.Δ. 73,

K. and M. (Transport) Ltd και Άλλοι ν. Αναθεωρητικής Αρχής Αδειών (1995) 3 Α.Α.Δ. 225.

30

Προσφυγή.

Προσφυγή εναντίον της απόφασης της Αναθεωρητικής Αρχής Αδειών με την οποία χορηγήθηκαν στον Αιτητή Αρ. 1 δύο επιπλέον άδειες οδικής χρήσης οχημάτων που εκμισθώνονται χωρίς οδηγό και στον Αιτητή Αρ. 2 επτά συνολικά άδειες από τις αιτούμενες είκοσι.

35

Αγ. Ξενοφώντος, για τους Αιτητές.

40

Γ. Ερωτοκρίτου, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ' ων η αίτηση.

Cur. adv. vult.

ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, Δ.: Οι Αιτητές με τις παρούσες προσφυγές ζητούν από το Δικαστήριο την πιο κάτω θεραπεία:-

5 “1. Δήλωσιν ότι η πράξις και/ή απόφασις της Αναθεωρητικής Αρχής Αδειών ημερ. 26.5.1989 η οποία εκοινοποιήθη προς τους Αιτητάς δι επιστολής ημερ. 8.6.1989 ή άλλως πως (ίδη παράρτημα Ι), και διά της οποίας η Αναθεωρητική Αρχή Αδειών δεν απεδέχθη ότι οι Αιτηταί έχουν έννομον συμφέρον διά να προσβάλουν αποφάσεις της Αρχής Αδειών που αφορούν έγκρισιν/χορήγησιν αδειών “Ζ” εις άλλα πρόσωπα, είναι άκυρος παράνομος και εστερουμένη οιοδῆποτε νομίμου αποτελέσματος.”

15 Τα γεγονότα της υπόθεσης έχουν ως πιο κάτω:-

15 Ο κ. Ανδρέας Χρυσοστόμου υπέβαλε στην Αρχή Αδειών αιτήσεις με ημερομηνίες 30/12/1986 και 19/7/1988 για χορήγησι σ’ αυτόν αδειών οδικής χρήσης οχημάτων εκμισθούμενων χωρίς οδηγό για δεκατέσσερα οχήματα.

20 Ο κ. Αγαθοκλής Χρυσοστόμου υπέβαλε στην Αρχή Αδειών αιτήσεις με ημερομηνίες 12/2/1986 και 12/1/1987 και ζητούσε να του χορηγηθούν άδειες οδικής χρήσης οχημάτων εκμισθούμενων χωρίς οδηγό για είκοσι οχήματα.

25 Στις 7/2/1987, υποβλήθηκε έκθεση του αρμόδιου Επαρχιακού Γραφείου του Τμήματος Οδικών Μεταφορών Λάρνακας αναφορικά με τις αιτήσεις του κ. Ανδρέα Χρυσοστόμου, και στις 10/5/1986 έκθεση του Επαρχιακού Γραφείου Πάφου αναφορικά με τις αιτήσεις του κ. Αγαθοκλή Χρυσοστόμου.

30 Η Αρχή Αδειών κάλεσε ενώπιόν της για παραστάσεις και τους δύο αιτητές, ήτοι τον μεν κ. Ανδρέα Χρυσοστόμου στη συνεδρία της ημερομηνίας 12/10/1988, τον δε κ. Αγαθοκλή Χρυσοστόμου στη συνεδρία της ημερομηνίας 16/11/1988.

40 Η Αρχή Αδειών εξέτασε τις αιτήσεις του κ. Ανδρέα Χρυσοστόμου και με απόφασή της ημερομηνίας 15/12/1988 χορήγησε σ’ αυτόν άδειες οδικής χρήσης οχημάτων εκμισθούμενων χωρίς οδηγό για τρία οχήματα, και με απόφασή της ημερομηνίας 17/12/1988 απόρριψε όλες τις αιτήσεις του κ. Αγαθοκλή Χρυσοστόμου για χορήγησι σ’ αυτόν αδειών οδικής χρήσης οχημάτων εκμισθούμενων χωρίς οδηγό για είκοσι οχήματα.

Ο κ. Ανδρέας Χρυσοστόμου, υπέβαλε Ιεραρχική Προσφυγή (αρ. 16/89/Ζ) εναντίον του αρνητικού μέρους της απόφασης της Αρχής Αδειών, η οποία (Ιεραρχική Προσφυγή) εξετάστηκε από την Αναθεωρητική Αρχή Αδειών (που στη συνέχεια θ' αναφέρεται ως Α.Α.Α.) στη συνεδρία της με ημερομηνία 10/7/1989. Με απόφασή της η Α.Α.Α. χορήγησε στον προσφεύγοντα δύο άδειες οδικής χρήσης οχημάτων που εκμισθώνονται χωρίς οδηγό πέρα από τις τρεις που του είχαν χορηγηθεί από την Αρχή Αδειών. 5

Ο κ. Αγαθοκλής Χρυσοστόμου υπέβαλε Ιεραρχική Προσφυγή εναντίον της αρνητικής απόφασης της Αρχής Αδειών να χορηγήσει σ' αυτόν τον αιτούμενο αριθμό αδειών οδικής χρήσης οχημάτων που εκμισθώνονται χωρίς οδηγό, η οποία εξετάστηκε από την Α.Α.Α. στη συνεδρία της με ημερομηνία 10/7/1989. Με απόφασή της η Α.Α.Α. χορήγησε στον προσφεύγοντα επτά από τις αιτούμενες άδειες. 10 15

Η Αρχή Αδειών, υλοποιώντας τις αποφάσεις της Α.Α.Α., χορήγησε με απόφασή της ημερομηνίας 19/7/1989 δύο άδειες οδικής χρήσης οχημάτων που εκμισθώνονται χωρίς οδηγό στον κ. Ανδρέα Χρυσοστόμου, και επτά άδειες στον κ. Αγαθοκλή Χρυσοστόμου. 20

Κατά την περίοδο εξέτασης από την Αρχή Αδειών των αιτήσεων των προσφευγόντων για χορήγηση σ' αυτούς αδειών οδικής χρήσης οχημάτων που εκμισθώνονται χωρίς οδηγό, είχαν εξεταστεί και σωρεία άλλων παρομοίων υποθέσεων, από τις οποίες άλλες απορρίφθηκαν και άλλες εγκρίθηκαν είτε εν όλω είτε εν μέρει. 25

Εναντίον των αποφάσεων της Αρχής Αδειών υπεβλήθησαν ιεραρχικές προσφυγές ενώπιον της Α.Α.Α.. Η Α.Α.Α. με επιστολή της ημερομηνίας 9/3/1989 ζήτησε γνωμάτευση από τη Νομική Υπηρεσία κατά πόσο οι προσφεύγοντες είχαν έννομο συμφέρον να προσβάλουν τις αποφάσεις της Αρχής Αδειών. 30

Η Νομική Υπηρεσία απάντησε με επιστολή της με ημερομηνία 22/4/1989. 35

Ακολούθως κλήθηκαν για παραστάσεις ενώπιον της Α.Α.Α. όλα τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα. Η όλη διαδικασία και συζήτηση φαίνεται στα πρακτικά της συνεδρίας της Α.Α.Α. ημερομηνίας 3/5/1989 (σελίδες 7-4 του φακέλου Ι.Π. 36/89). 40

Επίσης η Α.Α.Α. ζήτησε γραπτώς απόψεις από τους προσφεύγοντες.

Η Α.Α.Α. μετά τις γραπτές απόψεις του δικηγόρου των προσφευγόντων οι οποίες φαίνονται στις σελίδες 10-9 του φακέλου Ι.Π. 36/89, στη συνεδρίασή της ημερομηνίας 26/5/1989 πήρε την προσβαλλόμενη απόφαση.

5

Το μόνο επίδικο θέμα στην παρούσα προσφυγή είναι κατά πόσο οι αιτητές έχουν έννομο συμφέρον σύμφωνα με το άρθρο 4Α(1) του Περί Ρυθμίσεως Τροχαίας Μεταφοράς (Τροποποιητικού) Νόμου Αρ. 84 του 1984 να προσβάλουν δι' εγγράφου προσφυγής την απόφαση της Αρχής Αδειών που αφορά χορήγηση αδειών "Ζ" σε τρίτα πρόσωπα.

10

Το άρθρο 4Α.-(1) προνοεί τα εξής πιο κάτω:-

15

"Πάσα απόφασις της αρχής αδειών εκδοθείσα δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου δύναται να προσβληθή δι' εγγράφου προσφυγής υπό παντός έχοντος έννομον συμφέρον εντός είκοσι ημερών από της ημέρας της εις αυτόν κοινοποιήσεως της αποφάσεως."

20

Η πιο πάνω πρόνοια του Νόμου είναι ανάλογη προς την συσταγματική πρόνοια του άρθρου 146.2:-

25

"Η προσφυγή ασκείται υπό παντός προσώπου, του οποίου προσεβλήθη ευθέως διά της αποφάσεως, της πράξεως ή της παραλείψεως ίδιον, ενεστώως έννομον συμφέρον, όπερ κέκτηται τούτο είτε ως άτομο είτε ως μέλος κοινότητός τινός."

30

Όπως αναφέρθηκε και πιο πάνω, η Α.Α.Α. κάλεσε όσους είχαν υποβάλει ιεραρχικές προσφυγές, όπως μέσα σε 15 μέρες δώσουν γραπτώς τις απόψεις τους πάνω στο θέμα του κατά πόσον είχαν έννομο συμφέρον για να υποβάλουν τις πιο πάνω προσφυγές με την έννοια του άρθρου 4Α(1).

35

Για το θέμα του εννόμου συμφέροντος ο δικηγόρος των αιτητών υπέβαλε τα πιο κάτω:-

40

"α. οποιοσδήποτε που έχει υποβάλει αίτησιν εις την Α.Α. διά έκδοσιν νέων αδειων Ζ έχει έννομον, ενεστώως, προσωπικόν και άμεσον συμφέρον. Π.χ. ένα πρόσωπο που υποβάλλει αίτηση αλλά η Α.Α. δεν του εγκρίνει καθόλου την αίτησή του, έχει το συμφέρον αυτό διά οποιανδήποτε σχετικήν έγκρισιν που η Α.Α. εξέδωσε κατά το διάστημα αυτό, αφού εμελέτησε την αίτηση κατά την ίδιαν περιόδον όπως και αυτού που δεν ενέκρινε. Με την

ίδιαν λογικήν, έχει το ίδιον συμφέρον οποιοδήποτε πρόσωπον του οποίου η Α.Α. ενέκρινε μερικώς την αίτησή του, δηλαδή ένα πρόσωπο που ενώ υπέβαλεν αίτηση διά π.χ. 10 Ζ, η Α.Α. του ενέκρινε μόνον τα 5.

5

β. οποιοδήποτε πρόσωπο κατέχει ήδη άδειες Ζ (είναι αδειούχο) και ευρίσκεται ήδη εις το επάγγελμα του εκμισθωτή οχημάτων Ζ, έχει επίσης συμφέρον. Το συμφέρον που του θίγεται είναι και έννομον και ενεστώσ και προσωπικόν και άμεσον. Η αύξηση των υπαρχουσών αδειών Ζ του επηρεάζει δυσμενώς αμέσως το οικονομικό του συμφέρον.”

10

Η Α.Α.Α. αποφάσισε να απορρίψει τις Ιεραρχικές Προσφυγές των αιτητών, αποδεχόμενη την άποψη του Γενικού Εισαγγελέα όπως εκφράσθηκε στη γνωμάτευσή του ημερομηνίας 22/4/1989, ότι οι αιτητές δε νομιμοποιούνται να προσβάλουν απόφαση της Αρχής Αδειών με την οποία χορηγήθησαν άδειες “Ζ” σε τρίτα πρόσωπα.

15

Με την έννοια του εννόμου συμφέροντος έχει ασχοληθεί διεξοδικά η Ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην **Σοφούλλα Χα-ραλάμπους v. Δημοκρατίας** (1996) 3 Α.Α.Δ. 73 στις σελίδες 78-84.

20

Αξίζει να παραθέσουμε το πιο κάτω απόσπασμα που αναφέρεται ειδικά στο έννομο συμφέρον τρίτων προσώπων:-

25

“Διάκριση επιχειρείται και ως προς το βαθμό απόδειξης του εννόμου συμφέροντος μεταξύ της περίπτωσης εκείνου στον οποίο αφορά η προσβαλλόμενη πράξη και εκείνου τον οποίο δεν αφορά η προσβαλλόμενη πράξη. Σύμφωνα με τις παραρ. 551-55:

30

“Η ύπαρξη εννόμου συμφέροντος τεκμαίρεται από τον ίδιο τον νόμο αν η αίτηση ακυρώσεως ασκείται από αυτόν τον οποίο αφορά, η προσβαλλόμενη πράξη, αυτόν δηλαδή στον οποίο απευθύνεται ονομαστικώς ή υπό την ιδιότητά του ως ιδιοκτήτη συγκεκριμένου ακινήτου ή οχήματος ... Αντιθέτως, εκείνος τον οποίο δεν ‘αφορά’ η προσβαλλόμενη πράξη πρέπει πάντοτε να πιθανολογήσει έννομο συμφέρον ... Όταν ο αιτών δεν είναι ο αποδέκτης της πράξεως, αλλά τρίτος, πρέπει να ισχυρισθεί ευλόγως ότι εντούτοις θίγονται δικά του συμφέροντα. Στην περίπτωση αυτήν πρέπει να γίνει διάκριση ανάλογη με τον ευμενή ή δυσμενή για τον αποδέκτη της χαρακτήρα της πράξεως.

35

40

Ευμενείς για τον αποδέκτη τους πράξεις μπορεί να έχουν δυσμενή αποτελέσματα για τρίτους, τα συμφέροντα των οποίων

βρίσκονται αντικειμενικά σε άμεση αντίθεση με τα συμφέροντα του αποδέκτη της ευμενούς πράξεως. Τις πράξεις αυτές έχουν έννομο συμφέρον να προσβάλλουν οι τρίτοι με την αιτιολογία της αντικειμενικής παρανομίας. Έτσι π.χ. γείτονες ενός ακινήτου για το οποίο εγκρίθηκε η εγκατάσταση εργοστασίου ή λειτουργία επιχειρήσεως, οι επιχειρηματικοί ή επαγγελματικοί ανταγωνιστές του αποδέκτη μιας άδειας λειτουργίας επιχειρήσεως ή ασκήσεως επαγγέλματος, οι συνυποψήφιοι κατά την κατάληψη μιας θέσεως ή την παραχώρηση ενός προνομίου, οι συμμετέχοντες σε μια δημοπρασία κ.ο.κ. έχουν έννομο συμφέρον να προσβάλλουν την ευμενή για τον αποδέκτη της πράξη (οικοδομική άδεια, άδεια εγκαταστάσεως βιομηχανίας, λειτουργίας επιχείρησεως, ασκήσεως επαγγέλματος, διορισμό σε δημόσια θέση, παραχώρηση προνομίου, κατακύρωση δημοπρασίας κ.ο.κ.).

Δυσμενείς για τον αποδέκτη τους πράξεις θεμελιώνουν το έννομο συμφέρον του αποδέκτη για την προσβολή τους. Έννομο συμφέρον μπορεί όμως, να έχουν και τρίτοι, στους οποίους επεκτείνεται ή επιρρίπτεται το δυσμενές αποτέλεσμα της προσβαλλόμενης πράξεως.”

Για το ίδιο θέμα στα Πορίσματα Νομολογίας του Συμβουλίου της Επικρατείας 1929-59 στη σελίδα 265 διαβάζουμε τα πιο κάτω:-

25 “Θ’ . Ά δ ε ι α ι.

... Μετ’ εννόμου συμφέροντος διάκουσι την ακύρωσιν πράξεως χορηγήσεως αδειας τοποθετήσεως αυτοκινήτου δημοσίας χρήσεως εις τινα πόλιν έτεροι αυτοκινητισταί της αυτής πόλεως¹ .”

(¹1654/56, 1009, 1031/57.)

35 Πολύ βοηθητική μπορεί να θεωρηθεί και η απόφαση της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην **K. AND M. (TRANSPORT) LTD και Άλλοι ν. Αναθεωρητικής Αρχής Αδειών**, (1995) 3 Α.Α.Δ. 225 όπου στη σελίδα 232 διαβάζουμε τα πιο κάτω:-

40 “Τα οικονομικά συμφέροντα των ιδιοκτητών Μεταφορέα Α είναι ενδεχόμενο να επηρεαστούν από τη χορήγηση αδειών Μεταφορέα Β. Αυτό, όμως, δεν αρκεί για τη θεμελίωση δικαιώματος προσφυγής. Το συμφέρον το οποίο απαιτείται από το Άρθρο 146.2 του Συντάγματος για τη νομιμοποίηση προσώπου να προσφύγει στο Ανώτατο Δικαστήριο πρέπει να έχει νομικό

έρεισμα - (βλ., μεταξύ άλλων, *Λεωφορεία Εργατών Κ. Πέτρου Λίμιτεδ ν. Της Κυπριακής Δημοκρατίας, κ.ά.*, Υπόθεση Αρ. 940/90, ημερομηνίας 3 Ιουνίου, 1991. Μ. Δένδια - Διοικητικών Δίκαιον", Τόμος Γ', "Διοικητική Δικαιοσύνη", Έκδοση Δεύτερη, 1965, σελ. 276). Τα δικαιώματα ιδιοκτητών Μεταφορέα Α 5
περιορίζονται στο δημόσιο τομέα μεταφορών. Μόνο σ' εκείνο τον τομέα παρέχεται νομικό έρεισμα στα συμφεροντά τους. Ο νόμος δεν τους αναγνωρίζει ούτε τους παρέχει οποιοδήποτε δικαίωμα στον τομέα των ιδιωτικών μεταφορών. Επομένως, δε νομιμοποιούνται να προσβάλουν απόφαση για τη χορήγηση 10
άδειας Μεταφορέα Β."

Αφού μελέτησα με προσοχή όλα τα πιο πάνω κατέληξα ότι οι αιτητές έχουν πιθανολογήσει έννομο συμφέρον μέσα στην έννοια του νόμου και του Συντάγματος, και για το λόγο αυτό η προσφυγή γίνεται αποδεκτή και η προσβαλλόμενη απόφαση ακυρώνεται. 15

Οι καθ' ων η αίτηση να πληρώσουν £250,00 έναντι των εξόδων των αιτητών.

Η επίδικη απόφαση ακυρώνεται με £250 έξοδα.